

Valintojen putkeen liittyvät oleellisena osana alueelliset vanhempainillat. Niiden tarkoituksena on antaa vanhemmille mahdollisuus tutustua elämykselliseen päihdevalistukseen, ja keskustella yhdessä sen herättämistä ajatuksista.

Vanhempainillan järjestämisessä voit toimia kuten parhaaksi näet. Päiväksi kannattaa sopia viimeinen putkipäivä koululla, jolloin kaikkien vanhempien lapset ovat kiertäneet putken. Pyri saamaan päivämäärä jokaisen osallistuvan koulun lukukausitiedotteeseen.

Vanhempainillan kahvituksen (joka on äärimmäisen tärkeä osa putkea!) järjestäminen vastu-opettajan harteilla, mutta mikäli sitä ei saada vanhempainyhdistyksen tai oppilaskunnan puolesta järjestettyä, jää vastuu siitä aluekoordinaattorille. Voit kysyä esimerkiksi paikallisia nuorten ryhmiä tai yhdistyksiä keräämään itselleen varoja.

Ennen vanhempainiltaa:

Järjestä kahvitustila aloitustilaan tai koulun ruokalaan. Sopikaa kuka tiimistä vetää illan ja kuinka kauan kussakin huoneessa vietetään. Vanhemmat 6-10 hengen ryhmissä yhden oppaan kanssa kiertävät putken ja tarkoitus on kertoa pääpiirteissään mitä oppilaiden kanssa siellä keskustellaan. Viisi minuuttia per huone riittää. Purkuhuoneessa voi sitten keskustella pidempään. Jos vanhempia tulee paljon yhdellä rysäyksellä, voivat he odotellessaan putken pääsyä tehdä samoja EA-tehtäviä kuin oppilaat.

Kello 18-noin19

Vanhemmat tulevat paikalle ja lähtevät ryhmissä kiertämään putken, työryhmästäne hän, joka jää varsinaiseen vanhempainillan pitopaikkaan, jakaa kysymyslomakkeet pöytiin ja muistaa muistuttaa tulevia ryhmiä että keskustelevat ja kirjaavat ajatuksiaan aiheesta sitä mukaa kun tulevat putkesta pois.

Kun kaikki vanhemmat ovat paikalla ja kiertäneet putken:

Esittely

- Keitä työryhmästä on paikalla ja mitä muita tahoja on ollut mahdollistamassa Valintojen putkea alueelle.
- Moniko on saanut reppupostissa Puutu Ajoissa oppaan? Tässä vanhempainillassa emme keskity päihdeaineisiin, mutta tietoa löytyy oppaasta sekä linkkilista taka-aukeamalta.

Mitä ajatuksia Valintojen putki herätti ryhmässänne?

- Huom: Anna vanhempien keskustella kysymyksestä aina ensin ja käytä tukimateriaalia vasta sen jälkeen jos tarve vaatii. Riskitekijät ja suojaavat tekijät kannattaa näyttää kalvolla, ja lisäksi kertoa miksi päihdekasvatusta annetaan juuri kuudesluokkalaisille.
- Ikäkausi kuudesluokkalaiset on valittu koska tutkimuksissa on todettu, että peruskoulun ala- ja yläkoulujen nivelvaihe on otollista päihdekokeilujen aloittamiseen.

RISKITEKIJÄT

Riskitekijöitä voivat tutkimusten mukaan olla:

- 5-11-vuotiailla huono suhde opettajiin ja ystäviin
- Koulunkäyntiongelmät
- Käyttäytymisen ongelmat, aggressio ja ADHD
- 12-17-vuotiailla huonot suhteet vanhempiin ja muihin aikuisiin
- Vanhempien ero
- Siirtyminen kouluasteelta toiselle
- Ystävien päihteiden käyttö
- Yhteisön runsas päihteiden käyttö
- Päihteiden helppo saatavuus, yksinäisyys ja huono sosiaalinen verkosto

Ehkäisevän päihdetyön tehtävänä on näiden riskitekijöiden lieventäminen. Niiden tunnistaminen on myös tarpeen kun pyritään kohdentamaan toimintaa jollekin riskiryhmälle tai joihinkin riskiolosuhteisiin.

lähde: STAKES: Ehkäisevän päihdetyön laatukriteerit

SUOJAAVAT TEKIJÄT

Liittyvät lapsen kasvuympäristöön; perheeseen, kouluun, toveripiiriin ja vapaa-ajan maailmaan yleensä. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi:

- Perheen sisäiset myönteiset tunnesuhteet
- Vanhempien ohjaava kasvatuskäytäntö ja osallistuminen lasten elämään
- Lasten menestymisen kokemukset koulussa ja muissa sosiaalisissa ryhmissä
- Vanhempien hyvä keskinäinen suhde ja lasten suhde vanhempiin
- Ruumiillisesta kurituksesta pidättäytyminen
- Vanhempien alkoholin käytön hallinta
- Tunne siitä että voi vaikuttaa itseään koskevaan päätöksen tekoon
- Vuorovaikutuskyvyt
- Sosiaaliset verkostot
- Innostavat harrastukset
- Huolehtivat naapurit
- Turvallinen asuinympäristö
- Hyvä kouluilmapiiri
- Luottamuksellinen aikuiskontakti
- Koulumenestys ja rakentava suhtautuminen elämään (Pulkkinen)

lähde: STAKES: Ehkäisevän päihdetyön laatukriteerit

Minkä ikäisenä voi kokeilla alkoholia ensimmäisen kerran?

- a) kotona omien vanhempien kanssa
- b) ilman aikuisia muiden nuorten kanssa

Tukimatskua illan vetäjälle:

- Alkoholin käyttö ja tupakointi ovat Suomen lain mukaan kiellettyjä alle 18-vuotiailta. Alkoholin välittäminen alaikäiselle on rikos. – Kenen on vastuu jos nuorelle tapahtuu jotain?
- Nuorten mielestä alkoholin hankkiminen on helppoa – juomakulttuurin polarisoituminen
- Tapaturmiin joutumisen riski lisääntyy – joka on suurin yksittäinen alkoholiin liittyvä haitta nuorilla Suomessa väkivaltarikoksien ohella (Kännissä tyhmyys tiivistyy).
- Päihteiden kokeilu aloitetaan keskimäärin 12-13 vuoden iässä, noin 50 % 14 vuotiaista on kokeillut, ja 16 vuotiaista jo 80 %
- Varhainen alkoholin käytön aloittaminen vaikuttaa kehitykseen: mm. sukupuoli- ja kasvuhormonin tuotantoon, hermoston kehittymiseen, huonontaa kognitiivisia toimintoja ja lisää aggressiivista käytöstä, - varhaiset päihdekokeilut jäävät aivojen mielihyvämuistiin, etenkin oppimiseen suuntautuvalla kaudella 9-25-vuotiaana... jokainen vuosi eteenpäin on plussaa!
- Alkoholin aiheuttamat terveysriskit ovat kaksinkertaiset verrattuna aikuisiin; nuoren 1 promille vastaa aikuisen kahta terveysvaikutuksiltaan
- Päihdehäiriön kehittyminen alkaa noin 14-15 vuoden iässä, näistä n. 80 % kärsii myös mielenterveyden häiriöistä (käytös-mieliala-ahdistushäiriöt)
- Sekakäyttö on Suomessa yleisempää kuin EU:ssa keskimäärin
- 15-20 -vuotiaista ilmoittaa kokeilleensa kannabista noin 20 %

lähde: www.stakes.fi/neuvoa-antavat

Kuinka aikuisten alkoholinkäyttö ja asenteet vaikuttavat nuoreen?

Tukimatskua illan vetäjälle:

- HUOM: Nuorten juhlintakulttuurit tulevat aikuisten maailmasta!
- Sosiaaliset saatavuustekijät; perheen merkitys valtavan tärkeä, - kotioloissa tarjottu alkoholi alentaa kynnystä nuorten käyttää keskenäänkin, kasvatustavastuu on kodilla.
- Kielto painaa esimerkkiä enemmän. Tutkimukset osoittavat, että vanhempien kielteinen suhtautuminen lastensa päihdekokeiluihin suojelee lasta ongelmalliselta käytöltä, vaikka he käyttäisivät itse (esim. tupakoinnin salliminen)

Kenen tulisi hoitaa päihdekasvatus?

Tukimatskua illan vetäjälle:

- Miten kodit p-kasvatuksen hoitavat? Esimerkkejä kasvatuksesta?
- Pelotteluvalistus on tehotonta. Tosiasioihin perustuvan tiedon jakaminen on tärkeää mutta yksinään tehotonta.
- Vuorovaikutteiset ohjelmat (esimerkiksi sosiaalisen vaikuttamiseen ja taitoihin keskittyvät) ovat selvästi vaikuttavampia kuin yhdensuuntaiset (tietovalistus).
- On sovellettava rinnan useita lähestymistapoja, joissa painottuvat henkilökohtainen ja sosiaalinen kehitys sekä sosiaaliset taidot ja päätöksentekotaidot.
- Samanaikaisesti monella eri rintamalla tapahtuva vuorovaikutteinen valistus on tehokkainta: Vanhemmillä päävastuu kasvatuksesta, mutta myös koulu on tärkeä areena.

Lähde: www.health.fi - Näkökulmia vaikuttavuuteen

KESKUSTELKAA KOTONA, JA LINKKIVINKKEJEN KAUTTA LÖYTYY APUA JA TUKEA KYSYMYKSIIN JOTKA ASKARRUTTAVAT. OLKAA KIINNOSTUNEITA LAPSENNE ELÄMÄSTÄ JA PITÄKÄÄ KESKUSTELUYHTEYS VAIKKA VÄLILLÄ OVET PAUKKUVATKIN!

VOIMIA KASVATUSTYÖHÖN!